

Programbaserede indsatser for par i krise

En forskningsoversigt

KORT & KLART

Om dette hæfte

Det har store personlige, sociale og økonomiske omkostninger, når et par afslutter deres forhold og flytter fra hinanden – ikke mindst, når der er børn involveret. Der findes en række programbaserede indsatser for skilsmissetruede par, der har til formål at forhindre eller forebygge, at forholdet bryder sammen. Gennem fx samtaler, øvelser og oplæg får parret værktøjer til at styrke deres forhold og håndtere indbyrdes konflikter. Men hvilke af dem hjælper bedst parret?

I dette hæfte gennemgås de videnskabelige og evidensbaserede studier, der findes af effekten af indsatser for par i krise. Der er både inddraget studier af konkrete indsatser og bredere forskningsoversigter, der gennemgår den kendte viden på området.

Hæftet bygger på SFI-rapporten "Parinterventioner og samlivsbrud. En systematisk forskningsoversigt". (SFI rapport 14:02.)

Styrke forholdet – eller afslutte det?

Fælles for undersøgelserne er, at de på forskellig vis forsøger at afgøre, om indsatserne hjælper parret. Nogle af dem ser på, om forholdets kvalitet er forbedret, fx fordi parret har fået værktøjer til at tale bedre sammen og håndtere konflikter bedre. Andre måler direkte på, om indsatsen har mindsket risikoen for, at parret afslutter forholdet, sammenlignet med andre par, der ikke har været gennem et støtteforløb.

Det er vigtigt at understrege, at et brud undertiden er den bedste løsning for parret. Rationalet bag undersøgelserne – og bag

DET BYGGER OVERSIGTEN PÅ:

Oversigten bygger på i alt 42 videnskabelige, evidensbaserede studier af indsatser for par i krise. De fleste studier undersøger en konkret indsats, og analyserer, hvilken virkning indsatsen har haft for de par, der har modtaget den. En mindre del af studierne er såkaldte metaanalyser eller systematiske reviews, der samler viden fra tidligere undersøgelser.

Studierne er (med få undtagelser) foretaget efter år 2000. Over halvdelen af dem stammer fra USA, mens resten kommer fra Australien, Canada, Schweiz, Tyskland, Norge, Sverige og Danmark.

SFI's oversigt – er således ikke, at forholdet bør fortsætte for enhver pris. Formålet er blot at samle den tilgængelige viden om, hvilke indsatser der bedst hjælper parret til at få et positivt samliv.

Rapporten og hæftet er bestilt og finansieret af Egmont Fonden.

INDSATSERNE

I alt 13 konkrete indsatser bliver undersøgt i studierne. Se en oversigt over de undersøgte indsatser på side 10.

Baggrund

Ifølge de nyeste tal fra Danmarks Statistik ender knap 43 pct. af alle ægteskaber ved skilsmisse. Dertil kommer de ugifte par, der går fra hinanden. Beregninger fra SFI viser, at hvert tredje danske barn vil opleve, at deres forældre går fra hinanden. Det betyder, at skilsmisser er en af de mest almindelige livskriser blandt danske børn.

Der er meget fokus i forskningen på konsekvenser af disse brud, men der findes ikke meget forskning i, hvordan skilsmisser kan forebygges eller undgås. Denne oversigt er et bidrag til det sidste.

Kun få skandinaviske studier

USA er førende, når det gælder om at udvikle indsatser for par og måle virkningen

af dem, og derfor er der en overvægt af amerikanske studier i denne oversigt.

Kun et enkelt af de 42 studier, som gennemgås i oversigten, er fra Danmark. Yderligere tre er fra Norge og Sverige. Det illustrerer, at der mangler effektforskning i skandinavisk regi, når det gælder programmer og forløb for par i krise. Den viden, vi har at basere os på i Danmark, stammer altså primært fra internationale studier.

8 af 13 indsatser er amerikanske

Det samme billede tegner sig for de indsatser, som studierne kigger på: 8 af de 13 indsatser, der gennemgås i det følgende, stammer fra USA.

Flere af dem har traditionelt været knyttet til starten af ægteskabet som en art kursus for kommende ægtefolk, men er gradvist blevet udbredt til par i almindelighed, i takt med en stigende erkendelse af, at vedligeholdelse og udvikling af parforholdet er nyttigt hele livet igennem.

Der findes naturligvis mange flere indsatser for par end dem, der nævnes her. At netop disse 13 er med skyldes, at der er foretaget videnskabelige studier og evalueringer af deres effekt.

Hvordan måler man effekten?

Det kan være vanskeligt videnskabeligt at måle effekten af et kursus eller forløb for et par, der oplever en krise i deres forhold. En egentlig effektmåling udføres bedst ved at etablere en kontrolgruppe af par, der ikke har modtaget indsatsen, og som man kan sammenligne resultaterne med. Det kræver imidlertid mange ressourcer og kan være praktisk vanskeligt at følge parrene så

længe. Derfor benytter kun en mindre del af studierne sig af denne metode.

En anden metode kan være at se konkret på, hvorvidt parret går fra hinanden indenfor en årrække efter indsatsen. Også her kan der dog opstå praktiske problemer med at holde kontakten med parrene. Det er kun 6 af de 42 studier, der gennemgås her, der måler effekten ved at se på skilsmisseraten.

De fleste studier i oversigten måler virkningen af indsatsen ved at spørge parrene før og efter forløbet om deres tilfredshed, deres indbyrdes kommunikation, og hvordan de oplever konflikter i parforholdet.

Resultater: Hvad virker?

Størstedelen af undersøgelserne konkluderer, at indsatserne effektivt hjælper parret til at få et bedre forhold og i mange tilfælde også mindsker sandsynligheden for, at de går fra hinanden. Kun en mindre del af studierne kan dog påvise, at indsatserne også i det lange løb gør en forskel for parrene.

3 af 13 indsatser har veldokumenteret virkning

Af de 13 indsatser, der undersøges, er der særligt tre, der viser sig at være virksomme:

The Prevention and Relationship Enhancement Program eller PREP. Indsatsen stammer fra USA og findes i dag i flere varianter. (Læs mere om PREP på side 14).

Couples Coping Enhancement Training eller CCET, som er udviklet i Schweiz. (Læs mere om CCET på side 18).

Ein Partnerschaftliches Lernprogramm eller EPL, som er udviklet i Tyskland. (Læs mere om EPL på side 20).

At netop de tre indsatser fremhæves, betyder ikke nødvendigvis, at de øvrige 10 indsatser i oversigten ikke virker. Det betyder blot, at der stadig mangler solid viden om deres effekt. For hver af de 10 indsatser er der kun fundet et eller to studier, der undersøger deres virkning, og selvom de fleste studier giver positive resultater, er de ofte udført på et spinkelt grundlag eller viser kun kortsigtede effekter.

Du kan se en samlet oversigt over de 13 indsatser på side 10.

Hvad indeholder de virksomme indsatser?

Fælles for de tre programmer, der har den bedst dokumenterede – positive – effekt, er, at de tager udgangspunkt i kognitiv adfærdsterapi og arbejder med parrets forestillinger om forholdet, deres forventninger til hinanden og deres reaktionsmøn-

stre. God kommunikationspraksis er også et centralt værktøj i de tre indsatser. Endelig er der fokus på, hvilke strategier parret har for at håndtere stress og indbyrdes konflikter (coping).

Det udelukker ikke, at der kan være andre virksomme metoder end dem, der indgår i undersøgelse, men betyder blot, at disse ikke er testet videnskabeligt endnu.

Kortsigtede effekter

Selvom de fleste studier konkluderer, at indsatserne hjælper parrene på kort sigt, så er det endnu ikke dokumenteret, at den positive virkning også holder i det lange løb.

Det skyldes først og fremmest metodiske vanskeligheder. Det kan fx være, at der deltager meget få par, eller at parrene selv har meldt sig til forløbet, hvilket giver en skævhed i forhold til udvælgelsen. Kun få undersøgelser benytter sig desuden af en kontrolgruppe af par, der ikke har fået indsatsen, og som man kan sammenligne resultaterne med.

Hvide middelklassepar dominerer

For 12 ud af de 13 undersøgte indsatser gælder det, at det kun er hvide middelklassepar, der har deltaget i indsatsen og den efterfølgende undersøgelse. Kun for indsatsen PREP er der foretaget undersøgelser af, hvordan programmet virker for fx par med lav indkomst, eller for par, hvor en eller begge har oplevet skilsmisser som barn.

Samlet set er der altså meget begrænset viden om, hvordan programmerne virker for par med forskellige typer baggrund og ressourcer, og det er en grundlæggende svaghed ved undersøgelserne.

Forskningsoversigter giver positive resultater

En mindre del af undersøgelserne ser ikke på konkrete indsatser, men samler i stedet den kendte forskningsviden om en given type indsatser. Også disse undersøgelser viser generelt positive resultater. Her nævnes nogle få:

En af undersøgelserne sammenligner indsatser, hvor parret selv skal gennemgå det udleverede materiale i en slags selvstudie, med indsatser, hvor der både er selvstudie og undervisning. Det viser, at virkningen af den første type indsats er meget lille, mens den anden type indsats, hvor parret også får undervisning, er mere effektiv: Her oplever parret, at deres forhold og indbyrdes kommunikation bliver bedre.

En anden undersøgelse sammenligner virkningen af indsatsen i tre forskellige typer forhold: Blandt par, der ikke har oplevet problemer i forholdet, blandt par, som oplever, at de har indbyrdes problemer, og blandt par, der allerede har brudt med hinanden. Undersøgelsen konkluderer på baggrund af tidligere studier, at en forbyggende indsats kan mindske sandsynligheden for, at parret endegyldigt går fra hinanden – særligt, hvis indsatsen gives til par i den tidlige fase af deres forhold.

I et amerikansk studie fra 2006 sammenligner forskere ved hjælp af registerdata de par, der har deltaget i en programbaseret indsats, inden de blev gift, med den generelle befolkning. De konkluderer, at sandsynligheden for at blive skilt er væsentlig mindre blandt de par, der har deltaget i et forløb, end den er i den generelle befolkning. Det gælder uanset parrets etnicitet, uddannelse og indkomst.

Indsatserne

I det følgende gennemgås alle indsatserne skematisk. På side 14-20 gennemgås de tre bedst evaluerede indsatser desuden mere detaljeret.

Fælles for indsatserne er, at de enten direkte eller indirekte har til formål at forhindre eller forebygge, at parret går fra

hinanden. Indsatser, der indirekte arbejder med forebyggelse, handler fx om at forbedre parrenes evne til at kommunikere og håndtere konflikter og om at forbedre deres tilfredshed med samlivet.

5 af de 13 indsatser er rettet specifikt mod gravide eller nybagte forældre.

The Prevention and Relationship Enhancement Program (PREP)
(USA)

Flere varianter, både for par og enkeltpersoner. Tager udgangspunkt i principper fra kognitiv adfærdsorienteret parterapi.

Typisk et forløb på 14-18 timer med oplæg, gruppediskussioner og øvelser i kommunikation og konflikthåndtering. Løbende feedback og hjemmearbejde.

11 studier fundet. Viser positiv virkning for parrene i flere kontekster. (Se side 14)

Couples Coping Enhancement Training (CCET)
(Schweiz)

Tager udgangspunkt i forskning om stress og coping. Anbefales ikke til par, som oplever en alvorlig krise eller overvejer skilsmisse.

Forløb på 18 timer med oplæg, diagnosticering af stressniveau, øvelser og rollespil.

Fire studier fundet. Positiv virkning for parrene i flere kontekster. (Se side 18)

Ein Partnerschaftliches Lernprogramm (EPL)
(Tyskland)

I lighed med PREP baseret på kognitiv adfærdstilgang.

Seks sessioner, der skal lære par at kommunikere og løse problemer effektivt.

To studier fundet. Begge viser positive, langsigtede virkninger for parrene. (Se side 20)

Couple CARE
(Australien)

Udviklet til at hjælpe rådgivere og undervisere til effektivt at vejlede par.

Seks sessioner med ideer og øvelser koblet til sunde parforhold.

Et studie fundet. Viser positiv virkning på parrets tilfredshed og forholdets stabilitet.

Relationship Evaluation
(RELATE)
(Australien)

Spørgeskema med 276 spørgsmål til parret om bl.a. personlighed, værdier og baggrund. Skal inspirere til samtale om forholdet.

Et studie fundet af RELATE i kombination med Couple CARE. Viser positiv og langsigtet virkning for kvinderne, men ikke for mændene.

The Marriage Check-Up
(MC)
(USA)

To sessioner med fokus på at øge parrets intimitet og accept af hinanden.

To studier fundet. Begge tyder på positive virkninger, men er udført som en del af udviklingsarbejdet med MC.

Creating Healthy Relationships Program (CHRP)
(USA)

Særligt udviklet til lavindkomstpar med forekomst af vold i forholdet.

Gruppesessioner med 6-8 par, med videoer, diskussioner og øvelser.

Et studie fundet. Viser en positiv virkning på tilfredshed og evne til at håndtere konflikter, men ingen virkning på skilsmisseraten.

Mindfulness-based Relationship Enhancement
(USA)

Udviklet til par, der ikke er i alvorlig krise.

Ni sessioner med meditation, øvelser og undervisning.

To studier fundet. Begge viser positiv virkning for tilfredsheden i samlivet og evnen til at håndtere konflikter.

Power of Two Online
(USA)

Internetbaseret indsats rettet mod gravide og nybagte forældre.

Parret afgør selv, hvor meget tid de vil bruge på programmet.

Et studie fundet. Finder positiv virkning, men baseret på ret få par og målt få måneder efter indsatsen.

Marriage Moments
Program
(Australien)

Udviklet til at undgå problemer i parforholdet i det første år som nye forældre.

Tekstbog med øvelser.

Et studie fundet. Viser, at parrene vurderer indsatsen positivt, men finder ingen målbar effekt.

Bringing Baby Home
(USA)

Skal styrke det gravide pars forhold ved at imødegå nogle af de forhindringer, man møder som nye forældre.

2 dages workshop med oplæg, rollespil og øvelser.

Et studie fundet. Viser positiv virkning på forholdets kvalitet.

Becoming a Family
Project
USA)

Indsats rettet mod gravide par.

24 gruppesessioner med fokus på at afhjælpe konflikter og ændre negative opfattelser.

Et studie fundet. Viser, at parrene havde mere stabile forhold end en kontrolgruppe 1 år efter indsatsen, men effekten var væk, da man målte igen 5 år efter indsatsen.

Mindful Transition to
Parenthood Program
(USA)

Fire gruppesessioner med mindfulness-øvelser og undervisning.

Et studie fundet. Viser, at mændene blev mere tilfredse med samlivet, men finder ingen virkning hos kvinderne.

PREP

PREP står for The Prevention and Relationship Enhancement Program.

PREP er udviklet ved University of Denvers Center for Marital and Family Studies omkring 1980, oprindeligt som et undervisningsforløb for par, før de bliver gift. I dag findes programmet i flere udgaver, både til par og enkeltpersoner.

Kognitiv terapi og kommunikation

PREP tager udgangspunkt i principper og teknikker fra kognitiv adfærdsorienteret parterapi og kommunikationsorienteret arbejde med par.

Et PREP-forløb fokuserer på at hjælpe parret til at kommunikere bedre sammen, løse

konflikter mere konstruktivt og afstemme deres forventninger til samlivet for at opnå større tilfredshed med forholdet. Et typisk PREP-forløb varer 14-18 timer fordelt på et antal sessioner. Forløbet består af oplæg, gruppediskussioner, kommunikationsøvelser, udvikling af konfliktløsningsstrategier samt feedback og hjemmearbejde.

Færre skilsmisser blandt PREP-par

Der er fundet 11 studier, der undersøger virkningen af PREP i forskellige sammenhænge.

Den første evaluering af indsatsen blev offentliggjort i 1992. Her fulgte man to grupper par – en, som havde deltaget i et PREP-forløb, og en, der ikke havde. Da man

opsøgte parrene 5 år senere, var der en tydelig forskel mellem de to grupper:

Parrene, der havde deltaget i PREP-forløbet, havde betydeligt mere stabile forhold end dem, der ikke havde deltaget. Blandt de sidste var 16 pct. blevet skilt i løbet af de 5 år, mens det samme kun var tilfældet for 8 pct. af de par, der havde deltaget i PREP.

Forskellig virkning for forskellige grupper

Flere studier har undersøgt virkningen af PREP på forskellige grupper og her fundet store variationer.

I 2001 foretog australske forskere et studie af PREP, der også inddrog parrenes erfaringer fra deres egen barndom. Forskernes fokus var på parrenes evne til at kommuni-

kere, og resultatet af undersøgelsen var, at der for hele gruppen af par gennemsnitligt ikke var nogen målbar virkning af indsatsen.

Så man derimod isoleret på de par, hvor en eller begge selv havde oplevet en skilsmisse som børn, eller hvis forældre havde haft et voldeligt forhold, var der meget positive effekter. For par uden disse erfaringer i bagagen havde indsatsen ikke umiddelbart nogen effekt.

Flere amerikanske studier har set på, hvordan PREP virker blandt socialt udsatte lavindkomstpar. Disse undersøgelser viser større positive virkninger end for middelklassepar på områder som fx kommunikation, konflikthåndtering og gensidig tillid.

En særlig version af PREP er udviklet for ansatte i hæren, hvis forhold må formodes at være under særligt pres i forbindelse med fx skiftende udstationeringer. Også her viser et studie positive virkninger: 1 år efter PREP-forløbet var 2 pct. af parrene blevet

skilt, mens det samme var tilfældet for 6 pct. af parrene i en kontrolgruppe, der ikke havde deltaget i PREP.

Skandinaviske studier af PREP

Der er fundet tre skandinaviske studier af PREP – to svenske og et dansk. Fælles for dem er, at de alle undersøger virkningen af PREP hos par, der er gravide eller netop har fået deres første barn – og at de ikke finder nogen effekter af forløbet.

Det resultat kan skyldes flere faktorer: For det første er perioden omkring fødslen af det første barn generelt nok ikke den mest optimale for et par, der gerne vil arbejde med deres forhold. For det andet – i forlængelse heraf – er der en tendens til, at de gravide par, der alligevel vælger at gå i gang med et forløb, ofte har kendt hinanden kortere tid. En undersøgelse viste også, at de deltagende par oftere havde depressive symptomer eller dårligere helbred end andre par. Det mindsker alt andet lige sandsynligheden for, at parrene får glæde af forløbet.

CCET

CCET står for Couples Coping Enhancement Training. Programmet er udviklet i Schweiz i 1996.

Om CCET

CCET tager udgangspunkt i teorier om stress og coping. Formålet er at mindske kriser i parforholdet, men det understreges, at CCET ikke kan træde i stedet for egentlig parterapi. Programmet anbefales heller ikke til par, der allerede overvejer at blive skilt, eller som gennemgår en alvorlig krise i deres forhold.

CCET består af et 18-timers forløb, der fokuserer på at forbedre parrenes coping-strategier og derigennem mindske mulige problemer med kommunikation. Forløbet indeholder oplæg, diagnosticering af stress-niveau, øvelser samt rollespil og feedback.

Fire studier

Der er fundet fire studier af CCET, alle foretaget i Schweiz.

Et af de første internationalt publicerede studier af CCET kom i 2006. Her havde man fulgt en gruppe midaldrende par, der havde boet sammen i flere år, og som havde relativt dårligt fungerende forhold. Studiet fandt, at CCET hjalp parrene – måske mindre overraskende, da alle par selv havde valgt at deltage i forløbet.

CCET og stress

Et studie fra 2003 fokuserede på par med børn mellem 2 og 12 år, som havde oplevet stress i forbindelse med børnenes opvækst. Også her kunne man måle en positiv virkning af indsatsen, lige efter at forløbet var

afsluttet, særligt for kvinderne. Virkningerne havde dog udlignet sig, da man foretog målinger et halvt og et helt år efter forløbet.

Et andet studie forsøgte at måle indsatsens effekt på både det mentale og det fysiske velbefindende hos parrene. Her kunne man påvise, at CCET både for mænd og kvinder førte til bedre mentalt velbefindende – også 1 år efter indsatsen – men at det fysiske velbefindende ikke blev påvirket af forløbet.

CCET gennem arbejdspladsen

Det sidste fundne studie af CCET undersøgte et program, hvor CCET var blevet introduceret for parrene gennem den enes arbejdsplads. Her havde CCET en god virkning på parrenes evne til at kommunikere, men målingen viste også, at det var den part i forholdet, på hvis arbejdsplads programmet var introduceret, der fik mest glæde af forløbet: Her var den positive virkning vedvarende, mens der ikke var langsigtede effekter af indsatsen for den anden part i forholdet.

EPL

EPL står for Ein Partnerschaftliches Lernprogramm. Indsatsen er udviklet i Tyskland. Den består af 6 sessioner designet til at lære par at kommunikere og løse problemer effektivt.

Langsigtede effekter

Oversigten indeholder to studier af EPL. Begge studier udmærker sig ved at finde langsigtede, positive virkninger af indsatsen.

I det ene studie viser målingen 5 år efter indsatsen, at 4 pct. af de par, der har deltaget i et EPL-forløb, er blevet skilt i mellemtiden. I kontrolgruppen af par, der ikke har deltaget i forløbet, er 16 pct. derimod blevet skilt i løbet af de samme 5 år.

I det andet studie har man opsøgt parrene, 11 år efter at de modtog EPL-indsatsen. Også her er skilsmisseraten blandt dem betydeligt lavere end i en lignende gruppe, der ikke har deltaget i ELP-programmet.

I begge studier medvirker der dog forholdsvis få par. Der er desuden ingen tilgængelig viden om, hvorvidt EPL har forskellig virkning i forskellige situationer, livsfaser eller for par med forskellig social baggrund.

Perspektiver

Oversigten viser, at der findes flere indsatser for par i krise, der giver gode resultater – men også, at der mangler forskning i skandinavisk regi på området.

Mange indsatser, få studier

Oversigten viser, at der findes adskillige programbaserede indsatser, som har til formål at hjælpe par i krise til et bedre samliv og dermed forebygge, at de vælger at gå fra hinanden. Men der er relativt få studier af indsatsernes virkning – og stort set ingen skandinaviske studier.

Den viden, vi har at basere os på i Danmark, stammer altså fra internationale studier, der overordnet viser gode resultater af indsatserne. Det står klart, at indsatserne har et stort potentiale, men der er behov for

yderligere forskning i, hvilke indsatser der giver mening at implementere i en dansk kontekst.

Timing af indsatsen

Oversigtens resultater tyder også på, at det er vigtigt at overveje timingen af indsatsen – det vil sige, hvornår i parrets fælles liv man tilbyder et støtteforløb med det formål at styrke forholdet. En del af de indsatser, der gennemgås her, er fx målrettet gravide og nybagte forældre, og her er det svært at finde overbevisende målinger af, at indsatsen også på langt sigt har en effekt.

Implementering i hverdagen

I beskrivelsen af indsatserne nævnes der meget lidt om, hvordan de værktøjer, parrene får med hjem, skal blive en integreret

del af deres hverdag. Overvejelser af den art vil formodentlig kunne bidrage til, at deltagerne får et mere langsigtet udbytte af forløbene.

Det virker – men hvorfor?

Undersøgelserne viser samstemmende, at parrene har gavn af forløbene. Det er også muligt at pege på nogle fælles elementer i de indsatser, der er særligt virksomme: kognitiv adfærdsterapi, coping og kommunikationspraksis.

Men mange aspekter af indsatserne er stadig relativt dårligt belyste: Hvilke betydning har indlæringsformerne i forløbet? Er virkningen af den samme indsats forskellig i forskellige lande? Hvilke komponenter i indsatsen er det helt præcist, der virker, og hvorfor? Hvilken betydning har parrets baggrund, indkomst og erfaringer for udfaldet? Også her er der brug for yderligere forskning og bedre forskningsdesign.

Opsummering

DET VISER OVERSIGTEN:

- Undersøgelserne viser overordnet, at indsatserne styrker parrets forhold og i mange tilfælde også mindsker sandsynligheden for, at de vælger at afslutte forholdet.
- Af de 13 indsatser, der er undersøgt, er særligt 3 dokumenteret som virksomme: PREP, CCET og EPL. Fælles for de tre indsatser er, at de tager udgangspunkt i kognitiv adfærdsterapi og god kommunikationspraksis og inddrager stresshåndtering og coping som redskaber.
- Flertallet af de fundne undersøgelser er amerikanske, mens kun en enkelt er dansk. Den viden, vi har at bygge på i Danmark, stammer altså primært fra internationale undersøgelser som dem, der er gennemgået her.
- Selvom undersøgelserne overvejende finder positive resultater, lider mange af dem også under metodiske vanskeligheder. Der har fx deltaget relativt få par i forløbene, eller man har ikke etableret en kontrolgruppe, som resultaterne kan sammenlignes med. For 12 af de 13 indsatser er virkningen kun afprøvet på hvide middelklassepar, og der mangler viden om indsatsernes virkning for par med anden etnicitet, baggrund og social situation. Desuden måler kun få studier de langsigtede effekter af indsatsen.

Pjecen er forfattet af:

Lisbeth Trille Gylling Loft, forsker, tidl. SFI

Trine Jørgensen, kommunikationsmedarbejder, SFI

Mere viden om emnet:

Lisbeth Trille Gylling Loft:

Parinterventioner og samlivsbrud. En systematisk forskningsoversigt.

(14:02), SFI, 2014

Rapporten kan læses og downloades på www.sfi.dk

SFI DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER
FOR VELFÆRD

Udgiver: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 2014

Foto: Colourbox

Design: heddabank.dk

Tryk: rosendahls schultz grafisk

EGMONT
Fonden